

מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך (מט, כ).

הגמרא שואלת על הפסוקים "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם", ועל הפסוק "לה' הארץ ומלואה", שלכאורה שני הפסוקים האלו סותרים אחד את השני, ומתרצים כי הפסוק 'לה' הארץ ומלואה - זה לפני הברכה והפסוק השני 'והארץ נתן לבני אדם' זה לאחר הברכה, נמצא שלחם האדם לא נקרא לחמו' רק לאחר שבירך. וזהו מרומז כאן בפסוק "מאשר שמנה לחמו" - שנקרא לחמו - רק כש"והוא יתן מעדני מלך", רק כשיברך למלך מלכי המלכים הקב"ה.

פני מבין

א נקודל'ה

"וַיָּמַת יוֹסֵף בְּרִמְאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחְנוּטוּ אֶתֵּנוּ וַיֵּיטֵשׁ בְּאָרְזוֹן בְּמִצְרַיִם"

מרגע שהאדם נולד הרי הוא נמצא תמידית במלחמת היצר, אחד העצות להתגבר על היצר הוא "שיזכיר לעצמו את יום המיתה" דבר זה מרומז בתחילה ובסוף חומש בראשית, הפסוק הראשון מדבר על "בראשית ברא" - בהתחלה כשבן אדם נברא - הרי הוא נמצא במלחמה מול היצר, והפסוק האחרון בפרשת ויחי היא "וימת יוסף" שתמיד צריך לראות את הסוף, והמילה האחרונה בפרשה היא "מצרים" - והרמז הוא שבשביל להתגבר על ה"מצרים" - המצרים האישי שלנו עם כל הנסיונות - תמיד צריך האדם לשים לעצמו את יום המיתה.

בדרך רמז

"ויחי יעקב בארץ מצרים"

צא ולמד, אומר רבי זלמן סורוצקין הרב של לוצק, שפרשת מיתתו של יעקב אבינו קרויה 'ויחי' פרשת מיתתה של שרה אימנו קרויה 'יחי שרה'. כי אמנם רק אחרי מה שקרוי בפי הבריות 'מוות', רק אז מתחילים החיים האמתיים.

ר' זלמן סורוצקין

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"וירא מנוחה כי טוב... ויט שכמו לסבול" (מט, טו)

אימתי זוכה אדם למנוחה אמיתית, אם "ויט שכמו לסבול" כאשר נוטל הוא על עצמו שיוכל לסבול את הכל, אדם שהוא סבלן - הריהו זוכה למנוחה אמיתית.

הרה"ק מהר"י מווארקא זצ"ל

"בסודם אל תבוא נפשי בקהלם אל תחד כבודי"

ר' אלימלך אומר אומר שהפסוק עולה על מחלוקת קרח, יעקב ביקש ששמו לא יופיע במחלוקת הזאת, קרח היה צדיק גדול, ובטוח שכל ענין המחלוקת היה טמון בזה סודות גדולים ובכל זאת אומר יעקב "בסודם" - בסודות כאלו של עבודת השם - אל תבוא נפשי - לא רוצה להיות חלק כי בסוף השורש שלו מגיע מהמחלוקת.

דברי ישראל

"ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך"

כל הסיפור של מכירת יוסף התחיל בשכם שלשם יעקב שלח את יוסף לראות מה שלום אחיו, וכתוב ששמירת שבת כהלכתה היא כפרה על מכירת יוסף, שכם ר"ת ש'בת כ'ידת מ'יחללו, וזה מה שיעקב אמר "ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך" - אני נותן לך שכם - את השבת "על אחיך" - לכפרה על מכירת האח-יוסף.

דברי ישראל

ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אותי אלקים גם את זרעך (מח, יא).

מה הכוונה במילה "אותי", - הרי היה צריך להיות כתוב 'הראה לי אלקים'. אלא אפשר לפרש על פי דברי הגמרא שאסור להסתכל בפני אדם רשע. ולזה היתה כוונת יעקב: "ראה פניך לא פללתי", שלא עלה בדעתי שאוכל עוד להסתכל בפניך, כי לא שיערתי בלבי שתוכל לעמוד בנסיון עם אשת אדוניך. ומה שזכיתי מהשי"ת שאני יכול להביט בפניך הוא, על ידי ש"הראה אותי אלקים" אליך, דהיינו שנראה ליוסף דמות דיוקנו של יעקב ועל ידי כך ניצול מן החטא, ולכן אני יכול להסתכל בך ולראות "גם את זרעך".

מדבר קדש

בס"ד
ויגד ליעקב ויאמר הנה בנד יוסף בא אליך ויתחזק ישראל
וישב על המטה (מח, ב).

חז"ל אמרו שהמבקר את החולה נוטל אחד מששים מחליו, וזהו דוקא אם הוא בן גילו, דהיינו שנולדו באותו מזל וידוע שיוסף היה בן גילו של יעקב וזה מה שמרומז פה בפסוק - , תיבת "הנה" עולה בגימטריא ששים, ותיבת "המטה" - עולה חמשים ותשע. וזה מה שיוסף אומר ליעקב: "הנה בנד יוסף בא אליך" – לבקר אותך והוא יטול אחד מששים מחוליך. ואכן: "ויתחזק ישראל" - מעצמו, על ידי שנחסר לו אחד מששים מחליו, "וישב על המטה" - שבגימטריא 59 - שנשאר לו רק נ"ט חלקים מחליו.

קול אליהו לחגר"א זצ"ל

בך יברך ישראל לאמר ישימך אלהים כאפרים וכמנשה
וישם את אפרים לפני מנשה. (מח, כ)

לכאורה מדוע יתברכו ישראל דווקא באפרים ומנשה ולא בשאר השבטים. ועוד מה מסיים הפסוק וישם את אפרים לפני מנשה, הרי את זה יעקב עשה כבר לפני הברכה כמו שכתוב בפסוק שם, אלא מתרץ האגרא דכלה שלאחר שהקדים יעקב את אפרים לפני אחיו הבכור, ראה שאין אפרים מתגאה על זה, וכן ראה שאין מנשה מקנא באחיו, - שמח מאד יעקב על זה ואמר 'בך יברך ישראל לאמר ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה', שכל אב יברך ויצפה שיהיו בניו כאפרים וכמנשה, ומה יהיו כמותם?, לזה מסיים 'וישם את אפרים לפני מנשה', שאפילו שהקדים את אפרים הצעיר למנשה הבכור, אעפ"כ לא היתה ביניהם גאווה וקנאה.

אגרא דכלה

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר
יקרא אתכם באחרית הימים (מט א)

לכאורה מה ענין אסיפה זו, הרי מיד אחרי זה כתוב "הקבצו ושמעו בני יעקב" אלא אפשר לבאר עפ"י דברי התפארת שלמה שאמר על הפסוק "משכני אחריך נרוצה", שאנו מתפללים להקב"ה להמשיך אותנו אליו ע"י מדת החסד, בקנין משיכה יש שני אופנים שהאדם עושה לעצמו את הקנין, האחד על ידי ש'קורא לה והיא באה', והשני על ידי 'הכישה במקל והיא באה', והנה בבחינה זו של הכישה במקל כבר לקינו הרבה בכובד הגלות המר, אך אנו מתפללים ומצפים שתהיה הגאולה באופן של קורא לה והיא באה בבחינת הדעת והחסד ולא ע"י יסורים. וזה מה

שאמר יעקב אבינו 'את אשר יקרא אתכם באחרית הימים', שהיה מתפלל על אחרית הימים כשלא יהיה לנו עוד כח לסבול את היסורים של כובד הגלות המר, שהי יקרא אותנו בקריאה בעלמא, ותהיה משיכתנו אליו והגאולה במדת החסד.

תפארת שלמה

א ז י ס ווארט

י"ש ששכר חמור גרם... וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ

כי נעמה ויט שכמו לסבול" (מט, יד-טו)

אומר רש"י: ויט שכמו לסבול - עול התורה, דרך העולם

אשר רוצים להצדיק את עצמם על זה שאינם יושבים

ולומדים תורה, מצדיקים את זה בזה שאומרים שהת"ח אינו

יודע ומכיר בתענוגי העולם הזה ועסקיו, ולכן הוא מחובשי

ביהמ"ד, אבל אם היה יודע ומכיר בהם ודאי גם הוא היה

הולך אחריהם. לזה בא הכתוב ואמר "וירא מנוחה כי טוב"

הוא ראה שהמנוחה - הישיבה בבית במנוחה בלי להתייגע,

זהו דבר טוב שהגוף נהנה מכך, "ואת הארץ כי נעמה" והוא

גם ראה וידע עד כמה שתענוגות העולם נעימים ומתוקים

לגוף, ואעפ"כ "ויט שכמו לסבול" את עול התורה, ולכן זכה

להורות הוראה בישראל.

חתם סופר

מופלא ביותר

"ויחי יעקב בארץ מצרים"

אומר רש"י שביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתם ממנו, וכתוב על זה גם שיעקב שאל את השבטים 'שמא יש בכס חטא? והם ענו 'שמע ישראל ה' וכו', לכאורי איך זה עונה על השאלה ששאל יעקב? אלא גלות מצרים באה לכפר על מכירת יוסף, ובמכירת יוסף הם פגמו בשם "א-ה-י-ה" שבגימ' 21, יעקב עשה את החשבון 9 שבטים שהשתתפו במכירה כפול 21 (שם השם) = 189, וביקש יעקב לגלות את ה'קץ' - קץ בגימטרי' 190 - יעקב רצה לגלות שבשנת 190 יהיה הגאולה, אבל 'נסתם ממנו' שהם צירפו למכירה גם את הקב"ה, לכן שאל את בניו האם יש בהם חטא, והם ענו לו 'שמע ישראל וכו' שצירפו את הקב"ה, לעומת זאת משה רבנו חשב שהם פגמו בשם י-ה-ו-ה - שגימט' 26 ועשה את החשבון 10 (9 שבטים וה') כפול 26 יצא לו שכלל ישראל עתידים להיגאל רק אחרי 260 שנה, לכן בסנה כתוב "וירא ה' כי סר לראות, - ראה את הגימטרי' של סר = 260, לכן אמר לו ישר הקב"ה "א-ה-י-ה שלחנו אליכם" - שהם פגמו בכלל ב'א-ה-י-ה וממילא הגיע זמן גאולתם.

צדיקים